

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Aleksis Kiven Seura ry:n tarkoituksena on 1) Aleksis Kiveen ja hänen tuotantoonsa kohdistuvan mielenkiinnon ja harrastuksen herättäminen ja vireillä pitäminen, 2) Kiveen liittyvän tieteellisen tutkimustyön sekä luovan ja esittävän taiteen tukeminen, 3) kirjailijan elämäncatsomuksellisten arvojen selventäminen ja hänen kansallisen merkityksensä tehostaminen sekä 4) kirjailijan elämään ja teoksiin liittyvien muistojen ja tietojen sekä rakennus- ja maisemakohteitten vaaliminen, säilyttäminen ja tunnetuksi tekeminen.

Seura ja sen johtokunta

Toimintavuotena 2017 seurassa oli 133 vuosijäsentä, 63 ainaisjäsentä, 4 kunniajäseniä sekä yksi yhteisöjäsen. Seuran jäsenyys Suomen kirjailijanimikkoseura Nimikoissa jatkui.

Seuran johtokuntaan kuuluivat toimituspäällikkö Sakari Katajamäki (puheenjohtaja), kunnanjohtaja Kimmo Behm, FT Ossi Kokko, professori Pekka Laaksonen, professori Jyrki Nummi, FL Esko Rahikainen (varapuheenjohtaja) ja FK Jaakko Yli-Paavola. Johtokunnan varajäseniä olivat FM Mia Fagerström (sihteeri), toiminnanjohtaja Anne Helttunen ja kulttuuriohjaaja Hilikka Toivonen. Seuran rahastonhoitajana toimi FM Reeta Holopainen ja tiedottajana FM Karoliina Leppinen (Latola). Johtokunta kokoontui 9.3., 27.4. ja 31.8.

Seuran talous on vakaalla pohjalla. Toimintaa rahoitetaan jäsenmaksuilla sekä korko- ja osinkotuotoilla. Aleksis Kiven Seuran albumin julkaiseminen siirtyi vuodelle 2018, minkä vuoksi vuodelle 2017 varattua toimintarahaa ei päästy suunnitellusti käyttämään toimintavuoden aikana. Vuoden tilinpäätös on siksi 1504 euroa ylijäämäinen.

Tapahtumat

Seuran vuosikokous järjestettiin 27.4. Tieteiden talolla (Kirkkokatu 6, Helsinki). Kokouksen alussa kääntäjä Bui Viet Hoa kertoi *Seitsemän veljeks*n vietnaminkielisestä käännöksestä ja muista käännöstöistään Pekka Laaksosen haastattelemana. Haastattelu oli avoin kaikille kiinnostuneille.

6.6. avattiin Palojoella Aleksis Kiven syntymäkodin uusittu näyttely, jonka uudistamiseen seurakin on osallistunut. Johtokunnan jäsen Esko Rahikainen piti puheen avajaisissa. Avajaispäivänä järjestettiin Taaborinvuorella Konstiniekat Kivi ja Leino -tilaisuus, jossa keskustelivat historianantutkija Teemu Keskisarja ja kirjailija Panu Rajala. Katajamäki toimi keskustelun puheenjohtajana.

Ryhmäteatteri kutsui Aleksis Kiven Seuran jäsenet katsomaan Kari Heiskasen ohjaaman *Seitsemän veljestä* -näytelmän avoimia harjoituksia Suomenlinnan kesäteatterissa 31.5.

Kirjailijatalo Villa Kivi toteutti Helsinki-päivän yhteydessä 11.–12.6. Suomi 100 -teemaan liittyvän näyttelyn ”100 ja 1 runoa”. Aleksis Kiven Seura osallistui näyttelyyn Kiven runolla ”Onnelliset”.

Seuran puheenjohtaja Katajamäki avasi Kivi-juhlat 2.7. Nurmijärven Taaborinvuorella, jossa esitettiin *Kihlaus* sekä *Yö ja päivä* professori Atro Kahiluodon ohjaamana.

Kiven seura laski 10.10. seppelleen Kiven patsaalle Helsingin Rautatientorilla, johtokunnan piiristä paikalla olivat Katajamäki, Rahikainen ja Holopainen. Kiven patsaalla Nurmijärvellä järjestettyihin juhlallisuuksiin ja seppelleenlaskuun osallistuivat johtokunnasta Behm, Yli-Paavola ja Fagerström.

Aleksis Kiven päivän juhla ja vastaanotto pidettiin 10.10. Nurmijärven Klaukkalaan avatussa uudessa monitoimitalo Monikossa. Seura osallistui tilaisuuksien järjestämiseen yhteistyössä Nurmijärven kunnan kanssa. Kiven päivän juhla alkoi Nurmijärven kunnanvaltuuston puheenjohtaja Kallepekka Toivosen avajaispuheella sekä tenori Pentti Hietasen ja pianisti Heini Hietasen konsertilla, jossa esintyivät myös Tuia Palonen ja Anu Lähdekorpi. Konsertin jälkeen kuultiin Katajamäen Malja Kivelle -puhe ja Nurmijärven sivistyslautakunnan puheenjohtaja Taneli Kalliokoski jakoi Konstieniekka 2017 -palkinnot. Lisäksi tilaisuudessa puhui Raplan kunnanjohtaja Kalle Toomet, joka toi juhlaan tervehdyksen Nurmijärven ystävyyskunnasta ja ystävyysmaakunnasta Raplasta.

Eskon Puumerkki -tunnustuspalkinnon ja Lupauskirjan saajaksi tilaisuudessa julkistettiin lauluntekijä, kansantaiteilija Jaakko Teppo (s. 1953), joka oli estynyt saapumasta paikalle. Kiven seuran johtokunnan palkitsemisperustelujen mukaan Jaakko Tepon ”satiiri puree ja laulu lääkitsee. Ruikonperän Multakurkkua kuunnellessa tuntee itsensä liikutetuksi ja on iloinen kuin oinas”. Jaakko Tepon kirjoittaman kiitospuheen luki varapuheenjohtaja Esko Rahikainen.

Elokuvateatteri Orionissa (Eerikinkatu 15, Helsinki) pidettiin 13.10.2017 seminaari Aleksis Kivi ja elävä kuva. Seminaarissa esiintyivät Antti Alanen ja Raija-Liisa Seilo (alkusanat), Sakari Katajamäki (”Tekstiäkin pitää restauroida: Aleksis Kivi kriittisinä editioina”), Kimmo Laine (”Aleksis Kivi -filmatisoinnit”), Riitta Nelimarkka (Seitsemän veljestä, haastattelijana Antti Alanen), Anneli Lehtisalo (”Aleksis Kiven elämä valkokankaalla”) ja Henry Bacon (päättösanat). Seminaarissa nähtiin Teuvo Puron *Kihlaus*-mykkäelokuvan (1922) järjestämätön kuvamateriaali painosäestyksen kera sekä Jouko Turkan *Seitsemän veljestä XI: Paluu korvesta suureen sovintojuhlaan* (1989). Tilaisuuden järjestivät Kansallinen audiovisuaalinen instituutti, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Aleksis Kiven Seura, Helsingin yliopiston Elokuva- ja televisiotutkimus sekä Teatterimuseo. Myöhemmin syksyllä Orionissa näytettiin muita Kivi-aiheisia elokuvia. Seuran edustajina seminaarin ja elokuvasarjan suunnittelussa ovat toimineet seuran jäsen, elokuvatutkija Kimmo Laine sekä puheenjohtaja Katajamäki.

Tiedotustoiminta

Seura pyrkii tiedottamaan Aleksis Kiveen liittyvistä asioista useilla kaikille avoimilla tiedotuskanavilla, joita ovat seuran verkkosivut (<http://aleksiskivenseura.fi/>), seuran Facebook-sivu (<https://www.facebook.com/aleksiskivenseura/>) sekä Instagram-tili (<https://www.instagram.com/aleksiskivenseura/>). Lisäksi seuran jäsenille on lähetetty jäsenkirje ja sähköisiä jäsenkirjeitä.

Syksyllä 2014 perustettujen seuran Facebook-sivujen tykkääjien määrä kasvoi vuoden 2017 aikana 972 tykkääjästä 1041 tykkääjään. Seuran tiedottaja julkaisi sivuilla vuoden 2017 aikana noin 80 uutista. Uutiset tavoittivat parhaimmillaan yli 21 000 henkeä. Seuran Instagram-tilillä oli noin 100 seuraajaa.

Kiven seuran johtokunta vastasi seuralle tehtyihin Aleksis Kiven henkilöön ja tuotantoon liittyviin kysymyksiin. Johtokunnan jäsenet kirjoittivat Kiveen liittyviä artikkeleita, esiintyivät mediassa ja pitivät esitelmiä erilaisissa tilaisuuksissa.

Muu toiminta

Seura osallistui Aleksis Kiven syntymäkodin näyttelyn uudistamiseen Nurmijärven museon kutsumana. Näyttelyn käsikirjoituksen teki historioitsija Teemu Keskisarja, joka on seuran jäsen. Seuran johtokunnan jäsenistä Sakari Katajamäki osallistui uudistustyön ideointiin, Ossi Kokko suunnitteli ja tuotti näyttelyyn Kiven kielipelin ja Jaakko Yli-Paavola haastatteli (yhdessä äänisuunnittelija Tommi Koskisen kanssa) näyttelyä varten Jorma Hynnistä, Mauri Kunnasta, Tomi Kontiota, Lauri Maijalaa, Riitta Nelimarkkaa, Sinikka Nopolaa ja Hannu Salamaa.

Lentoyhtiö Norwegian otti kesällä käyttöön uuden koneensa, jonka peräsimestä on Aleksis Kiven kuva. Hanke on toteutettiin yhteistyössä Aleksis Kiven Seuran ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kanssa. Kiven seura valitsi skannattavaksi kuvaksi *Suomen Kuvalehdessä* 1873 julkaistun kivipiirroksen. Tea Åvall skannasi kuvan SKS:n kirjaston kokoelmista. 23.8. julkaistu uutinen Norwegianin uudesta Aleksis Kivi -koneesta sai paljon näkyvyyttä verkkolehdistä (*Helsingin Sanomat, Iltalehti, Markkinointi ja Mainonta, Nurmijärven Uutiset, Savot, Talouselämä, Tekniikka & Talous, Uusi Suomi*) ja sosiaalisessa mediassa. Katajamäki kirjoitti hankkeeseen liittyvän kirjoituksen "Siivet selkääni saan! – Kiven kuva päätyi lentokoneen peräsimeen" SKS:n Vähäisiä lisiä -blogiin 18.11. (<http://neba.finlit.fi/blogi/siivet-selkaani-saan-kiven-kuva-paaty-lentokoneen-perasimeen/>).

Jaakko Yli-Paavola osallistui Nimikoiden vuosikokoukseen Kyröskoskella 27.5. Hänet valittiin Nimikoiden hallituksen varajäseneksi.

Jaakko Yli-Paavola on yhdessä Mia Fagerströmin kanssa haastatellut seuran sihteerinä vuosina 1960–1964 toiminutta teatterineuvos Simo Konsalaa. Haastattelu toteutettiin 12.5. SKS:n arkistossa ja haastattelu on luovutettu sinne.

Aleksis Kiven Seura, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Helsingin yliopiston kotimainen kirjallisuus tekivät keväällä Postille ehdotuksen Seitsemän veljestä -aiheisesta postimerkkisarjasta vuondeksi 2020, jolloin tulee kuluneeksi 150 vuotta romaanin ilmestymisestä. Johtokunnan jäsen Jyrki Nummi toimi hankkeen aloitteentekijänä ja esityksen valmistelijana.

Seura toimitti vuoden aikana historiansa kuudetta albumia. Ensimmäinen albumi *Minä elän* julkaistiin 1945. Tulevan, vuonna 2018 julkaistavan albumin työnimi on *Ihmissydän. Henkilöitä ja kohtaloita A. Kiven maailmoissa*. Teoksen ovat toimittaneet Reeta Holopainen, Sakari Katajamäki ja Ossi Kokko.

Viime lokakuussa järjestetyssä ”Aleksis Kivi ja elävä kuva” -seminaarissa Kansallinen audiovisuaalinen instituutti pyysi vapaaehtoisvoimia Teuvo Puron Kihlaus-elokuvan (1922) kuvamateriaalin järjestämiseen restaurointia varten. Restauroitu mykkäelokuva julkaistaan oletettavasti syksyllä 2018. Aleksis Kiven Seuran johtokunnasta ja jäsenistöstä restaurointityöryhmään kuuluvat Sakari Katajamäki, Ossi Kokko ja Pentti Paavolainen.